

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/203/2016
Identifikačné číslo spisu:	3113216616
Dátum vydania rozhodnutia:	30.11.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:3113216616.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu L. F., bývajúceho v H., zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Legerským, so sídlom v Trenčíne, Nám. sv. Anny 25, proti žalovanej Z. Z., bývajúcej O., zastúpenej advokátom JUDr. Jozefom Ujom, so sídlom v Trenčíne, Zlatovská 1279/22, o určenie vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 20 C 185/2013, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 29. júna 2016 sp. zn. 5 Co 738/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj ako „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 29. júna 2016 sp. zn. 5 Co 738/2015 potvrdil ako vecne správny napadnutý rozsudok Okresného súdu v Trenčíne (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“) z 18. marca 2015 č. k. 20 C 185/2013-210, ktorým okresný súd určil, že žalobca je výlučným vlastníkom stavby - garáž súp. č. 4411, postavenej na parc. č. 2108/302, zapísanej na liste vlastníctva č. XXXX katastrálne územie H. a zároveň žalobcovi priznal 100 % náhradu trov konania. Odvolací súd vo výrokovej časti uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, vec po právnej stránke správne posúdil a v konečnom dôsledku aj správne vo veci rozhodol. Nakoľko sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia ako presvedčivým, plne vyčerpávajúcim a dávajúcim odpovede i na námietky žalovanej vznesené v jej odvolaní, s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. sa obmedzil len na konštatovanie správnosti týchto dôvodov a duplicitne ich neopakoval. Na zdôraznenie správnosti odvolací súd uviedol, že žalovaná v odvolaní len vo všeobecnosti vytýka súdu prvej inštancie, že vec predčasne právne posúdil bez zodpovedania ďalších právnych otázok, a to najmä otázky vydržania predmetnej garáže do vlastníctva žalovanej, ktorá ju mala postaviť a v dobrej viere užívať po viac ako 10 rokov. Žalovaná až v odvolaní nastolila novú otázku možného vydržania vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti, hoci v priebehu celého konania takúto skutočnosť netvrdila. Podľa názoru odvolacieho súdu išlo o neopodstatnenú námietku, keď z dokazovania vykonaného súdom prvej

inštalácie bez akýchkoľvek pochybností vyplynuli také skutočnosti, ktoré ani len náznakom neumožňovali uvažovať o nadobudnutí vlastníckeho práva žalovanej k predmetnej nehnuteľnosti právnym titulom vydržania. Z dokazovania pred súdom prvej inštalácie vyplynulo, že výstavbu predmetnej garáže od začatia do jej dokončenia zabezpečoval žalobca, ktorý ju využíval pre výkon podnikateľskej činnosti, a že žalovaná sa na zhotovení stavby ani na jej užívaní žiadnym spôsobom nepodieľala. A preto jej tvrdenia, že stavbu postavila a pokojne a nerušene užívala po dobu viac ako 10 rokov boli nielen nepravdivé, ale v rozpore s tvrdeniami žalovanej a dôkazmi, ktoré boli vykonané. U žalovanej nie sú splnené predpoklady pre nadobudnutie vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti vydržaním, keďže stavbu nezhotovala a nemá od akej právnej skutočnosti odvodzovať svoju dobromyseľnosť v držbe, ktorá navyše neexistovala, keďže žalovaná predmetnú nehnuteľnosť v držbe nemala a túto má od vzniku vo svojej držbe žalobca. Odvolací súd mal z vykonaného dokazovania súdom prvej inštalácie preukázané, že žalobca nadobudol garáž jej zhotovením do výlučného vlastníctva, keďže zabezpečoval realizáciu stavby a hradil zo svojich výlučných prostriedkov všetky náklady s tým spojené, a preto v okamihu, keď sa stavba stala vecou v právnom zmysle a spôsobilým predmetom občianskoprávných vzťahov, žalobca sa stal jej výlučným vlastníkom, pričom žalobca nikdy po tomto okamihu neurobil so žalovanou žiadny ani neformálny právny úkon, od ktorého by mohla žalovaná odvodzovať svoju dobromyseľnosť v držbe nehnuteľnosti, ktorá je základným predpokladom nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním. Navyše žalovaná nikdy do držby predmetnej nehnuteľnosti ani nevstúpila, a teda nemohla vlastnícke právo vydržať. Naopak žalovaná previedla na žalobcu vlastnícke právo k pozemkom pod garážou, čo by podľa odvolacieho súdu ako dobromyseľný držiteľ neurobila. Práve takýto postup žalovanej podľa odvolacieho súdu preukazuje pravdivosť tvrdení žalobcu o dojednaniach medzi účastníkmi konania o realizácii stavby garáže a jej vlastníctva. Aj podľa odvolacieho súdu, ak by žalovaná nepovažovala žalobcu za vlastníka garáže, nepreviedla by na neho vlastnícke právo k pozemkom pod garážou. Skutočnosť, že žalovaná bola v stavebnom konaní týkajúcom sa stavby garáže účastníkom konania ako stavebník, je pre posúdenie vlastníckeho práva k stavbe právne bezvýznamné. Námitku žalovanej, že rozhodnutie súdu prvej inštalácie je neúplné, nezrozumiteľné a nepreskúmateľné, nepovažoval odvolací súd za opodstatnenú, nakoľko odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštalácie má všetky náležitosti podľa § 157 ods. 2 O.s.p. O trovách konania súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

2. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj ako „dovolateľ/dovolateľka“) na súde prvej inštalácie dňa 30. augusta 2016 dovolanie. Navrhla, aby dovolací súd podľa § 449 ods. 3 CSP zmenil rozhodnutie odvolacieho súdu a žalobu v celom rozsahu zamietol a priznal žalovanej trovy dovolacieho a odvolacieho konania. Dovolanie odôvodnila ustanovením § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, a teda že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Tvrdila, že odvolací súd predčasne právne posúdil merito veci bez zodpovedania si všetkých právnych otázok, a to najmä bez vyriešenia právnej otázky: a) originárneho nadobudnutia vlastníckeho práva zhotovením stavby, b) vydržania stavby do vlastníctva žalovanej, ktorá ju postavila ako stavebník v stavebnom konaní na základe stavebného povolenia a ako vlastníčka vedená aj na kolaudačnom rozhodnutí o povolení užívať stavbu. Žalovaná bola v dobrej viere, že jej vec patrí, je jej originárnym vlastníkom titulom zhotovenia a pokojne a nerušene stavbu užívala po dobu viac ako 10 rokov až do podania žaloby žalobcom o určenie vlastníckeho práva. Odvolací súd nevyriešil primárne právnu otázku nadobudnutia vlastníckeho práva zhotovením a v ďalšom nevyriešil ani právnu otázku nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním žalovanou. Aby mohol stavitel' nadobudnúť vlastnícke právo, musí jeho konanie predstavujúce stavbu nehnuteľnosti spĺňať dve požiadavky, a to jednak musí nehnuteľnosť reálne uskutočniť a právne relevantným spôsobom prejať úmysel mať nehnuteľnosť pre seba, čo podľa tvrdenia dovolateľky žalobca nesplnil, čo vyplývalo aj z výpovedí žalobcu. Naproti tomu bola žalovaná uvedená ako stavebníčka a zároveň zapísaná ako vlastníčka predmetnej nehnuteľnosti. Záverom dovolateľka uviedla, že odvolací súd nevyriešil ani jednu z týchto právnych otázok, žalobca vlastnícke právo žalovanej nerozporoval a ani nijako nenamietal minimálne od roku 1999, teda viac ako 14 rokov, rovnako žalobca počas 10-tich rokov žiadnym spôsobom neprerušil pokojnú a nerušenú drážbu stavby žalovanou minimálne od roku 1999, teda viac ako 14 rokov. Nevyriešením týchto právnych otázok sa podľa názoru dovolateľky odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ale aj od správnej aplikácie hmotnoprávných

ustanovení Občianskeho zákonníka.

3. Žalobca v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalovanej navrhol, aby dovolací súd dovolanie ako nedôvodné zamietol a priznal mu nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 Civilného sporového poriadku č. 160/2015 Z.z., ďalej aj „CSP“) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

5. Najvyšší súd už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 opakovane (viď napr. sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016, 5 Cdo 255/2014) uviedol, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zabezpečenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred civilným súdom, vrátane dovolacieho konania (m. m. I. ÚS 4/2011).

6. Aj po zmene právnej úpravy civilného sporového konania (vrátane dovolacieho konania), ktorú priniesol CSP v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou, treba dovolanie naďalej považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (k tomu porovnaj napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

7. Prípustnosť dovolania sa v novej právnej úprave v porovnaní s úpravou účinnou do 30. júna 2016 zásadným spôsobom zmenila. Právna úprava civilného sporového konania účinná od 1. júla 2016 nanovo a v porovnaní s predchádzajúcou úpravou odlišne (prísnejšie) formuluje náležitosti dovolania. Oproti úprave účinnej pred týmto dňom ide ďalej v tom zmysle, že nevyžaduje len to, aby bol dovolateľ [fyzická osoba, ktorá nemá právnické vzdelanie (poznámka dovolacieho súdu: ďalší text tohto uznesenia sa týka takéhoto dovolateľa)] zastúpený advokátom, ale aj to, aby už podané dovolanie bolo spísané advokátom (§ 429 ods. 1 veta druhá CSP). Zmyslom tejto právnej úpravy je vytvoriť v civilnom sporovom konaní procesný filter na zjavne neopodstatnené, neprípustné, protirečivé alebo rozporuplné dovolania a zabezpečiť, aby podané dovolanie malo všetky potrebné náležitosti.

8. Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

9. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

10. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Podľa § 432 ods. 1 a 2 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

12. Z citovaných zákonných ustanovení je zjavné, že na to, aby mohol dovolací súd podrobiť dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť splnené predpoklady prípustnosti

dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, uvedeného pod písmenom a/ až c/ ust. § 421 ods. 1 CSP a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v zákone (§ 431 až § 435 CSP).

13. V ustanovení § 421 CSP je výslovne zakotvená záväznosť judikatúry ako nepriama záväznosť vyplývajúca z jej osobitej povahy, kde rozpor s judikatúrou zakladá možnosť dovolacieho prieskumu. Prípustnosť dovolania je upravená tak, že je toto prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

14. V prípade dovolania, prípustnosť ktorého vyvodzuje dovolateľ z § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam. Závery o (ne)prípustnosti dovolania prijíma odvolací súd na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 CSP). Výsledok posúdenia prípustnosti dovolania je teda podmienený tým, ako dovolateľ súdu vysvetlí (konkretizuje a doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Tento dôvod prípustnosti sa teda viaže na ustálenú judikatúru najvyššieho súdu, ktorá nebola rešpektovaná zo strany odvolacieho súdu, a to konkrétne v tom, že odvolací súd zaujal iný právny záver, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach.

15. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa opiera o § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Sama polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

16. Ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť, ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, odvolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach (o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli). Ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. Na druhej strane, ale v prípade absencie vymedzenia právnej otázky a bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa (advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa), z vlastnej iniciatívy vyhľadávať všetky rozhodnutia dovolacieho súdu, týkajúce sa danej problematiky a následne posudzovať, či sa odvolací súd odklonil od názorov v nich vyjadrených; v opačnom prípade by odvolací súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum, priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 CSP (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK 2016, str. 1382 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 6/2017, sp. zn. 3 Cdo 28/2017).

17. Žalovaná, zastúpená advokátom, v dovolaní na preukázanie svojho tvrdenia, že odvolací súd sa pri riešení rozhodujúcej právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, resp. rozdielného rozhodovania dovolacieho súdu o relevantnej právnej otázke, neuvádza v dovolaní žiadne rozhodnutia dovolacieho súdu, má za to, že odvolací súd predčasne právne posúdil merito veci bez zodpovedania všetkých právnych otázok, a to jednak originárneho nadobudnutia vlastníckeho práva zhotovením stavby a vydržaním stavby d o vlastníctva žalovanej. Žalovaná t a k nevymedzuje ňou uvádzaný dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP. Nie je totiž možné argumentovať tým, že odvolací súd sa pri riešení právnej otázky, od ktorej záviselo jeho rozhodnutie odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu bez toho, aby dovolateľ poukázal na tie rozhodnutia

dovolacieho súdu, ktoré pre konkrétnu právnu otázku tvoria ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Ak teda dovolateľ prípustnosť dovolania odôvodnil ust. § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, t. j. odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, potom mal v dovolaní výslovne uviesť, od ktorých rozhodnutí dovolacieho súdu predstavujúcich ustálenú súdnu prax sa odvolací súd pri riešení právnej otázky, od ktorej záviselo jeho rozhodnutie, odklonil.

18. Podľa § 447 písm. f/ CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

19. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovanej v zmysle § 447 písm. f/ CSP odmietol.

20. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.